

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Věrou Balejovou v právní věci žalobce **M.H., X**, právně zastoupen JUDr. Luciou Mališovou, advokátkou se sídlem Frýdlant nad Ostravicí, Nádražní 417, proti žalované **Policii ČR, Krajskému ředitelství Policie ČR**, se sídlem České Budějovice, Pražská třída 558, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 22. 12. 2015, č.j. KRPC-127078-62/ČJ-2015-020023,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á .**
- II. Žalované se náhrada nákladů n e p ř i z n á v á .**
- III. Ustanovené zástupkyni JUDr. Lucii Mališové, se p ř i z n á v á odměna ve výši 7.237 Kč, která bude Krajským soudem v Českých Budějovicích vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou správní žalobou ze dne 22. 1. 2015, doručenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 26. 1. 2016 (předanou k poštovní přepravě dne 25. 1. 2016), se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 22. 12. 2015, č.j. KRPC-127078-62/ČJ-2015-020023, kterým bylo rozhodnuto o prodloužení jeho zajištění, jenž bylo nařízeno pro účely správního vyhoštění žalobce na základě rozhodnutí správního orgánu OPKPE ze dne 7. 9. 2015 pod č.j. KRPC-127078-24/ČJ-2015-020023, dne 13. 11. 2015 prodlouženo o 30 dnů rozhodnutím č.j. KRCP-127078-55/ČJ-2015-020023, a to o 60 dnů.

Žalobce předně namítá nesprávnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť skutečnost, že bylo s žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění, nemůže sama o sobě odůvodnit jeho zajištění.

Podle žalobce je rozhodnutí nezákonné rovněž z důvodu faktické nevyhostitelnosti žalobce. V době vydání napadeného rozhodnutí ke dni 22. 12. 2015 existoval odůvodněný předpoklad, že k vyhoštění žalobce do země původu nikdy nedojde, správní orgán disponoval informacemi o tom, že vyhošťování cizinců do Afghánistánu se dlouhodobě nedaří, zejména nemají-li cestovní doklad. Z ustanovení § 124 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) ve spojení s článkem 15 odst. 4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. 12. 2008, č. 2008/115/ES plyne požadavek nařízení zajištění cizince za účelem vyhoštění pouze v případě, že cizinec může být do své země v době trvání zajištění skutečně vyhoštěn. Žalovaná však v napadeném rozhodnutí žádný údaj svědčící ve prospěch pravděpodobnosti získání náhradního cestovního dokladu pro žalobce neuvedla. Faktická nerealizovatelnost žalobcova vyhoštění vyplývá i z údajů cizineckého informačního systému, ze kterého se podává, že v období od ledna do září roku 2015 se z celkem 47 rozhodnutí o správním vyhoštění cizinců nepodařilo realizovat žádné z nich.

Rozhodnutí o prodloužení doby zajištění, potažmo i samotné rozhodnutí o zajištění nepřiměřeně zasahují do žalobcova práva na osobní svobodu a do soukromého života žalobce, neboť výkonem rozhodnutí dochází k faktickému zbavení osobní svobody. Při prodloužení zajištění je nutno znovu zhodnotit, zda v daný okamžik jsou dány podmínky a okolnosti svědčící pro zajištění, což dle žalobce žalovaná neuvedla.

Závěrem žalobce namítá nesprávnost poučení, týkající se podat návrh, aby soud nařídil propuštění cizince podle §§ 200o až 200u zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, protože uvedená právní úprava byla s účinností od 1. 1. 2014 zrušena.

Ze všech výše uvedených důvodů navrhl žalobce napadené rozhodnutí zrušit a věc žalované vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření navrhla žalobu zamítnout. K obsahu žaloby bylo žalovanou uvedeno, že žalobce byl dne 6. 9. 2015 zajištěn pro účely ukončení jeho pobytu na území ČR, kam přicestoval neoprávněně bez víza či jiného platného oprávnění k pobytu a rovněž bez cestovního dokladu. Žalobce překročil státní hranice nelegálně, z území Maďarska cestoval vlakem a následně vozidlem taxi. Cestu z Afghánistánu do Evropy domluvil žalobci jeho otec s převaděčem, přičemž žalobce neví, jakou částku otec za tento proces zaplatil. Z jednání žalobce, který sám uvedl, že jeho cílovou destinací je Švýcarsko, přičemž do domovského státu se vrátit nehodlá, je zřejmé, že realizace správního vyhoštění žalobce je v tomto případě ohrožena. K zajištění žalobce tudíž došlo ze strany žalované

oprávněně, na základě zákonných důvodů. Jedinou překážkou, bránící realizaci žalobcova vyhoštění je v současné době obstarání příslušných cestovních dokladů žalobce, čemuž předchází ověřování žalobcovy totožnosti, na kterém orgány Policie ČR intenzivně pracují. Důkazem toho je komunikace žalované se Zastupitelským úřadem Afghánistánu v Praze, který pro účely ověření totožnosti zadržených cizinců provádí s těmito pohovory a údaje z těchto pohovorů následně zasílá příslušným úřadům do Afghánistánu. Žalovaná tak po celou dobu zajištění žalobce prověřuje, zda je tento postup stále účelný. Pravidelně kontaktuje příslušný zastupitelský úřad a afghánského konzula, který žalované podává informace o probíhajícím ověřování totožnosti žalobce, které s ohledem na tamější situaci vyžaduje delší lhůty. Žalovaná tak s náležitou pečlivostí činí veškeré úkony směřující k vyhoštění žalobce. V řízení bylo postupováno v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Při posuzování důvodů žalobcova zajištění shledala v jeho jednání rozpor se zájmy společnosti na dodržování podmínek stanovených pro pobyt cizinců v ČR. Ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR vyplývá, že vycestování žalobce je možné, žalobce navíc nevyužil možnosti požádat o mezinárodní ochranu, ačkoliv tuto možnost měl v kterémkoli členském státu EU, přes který do České republiky cestoval. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by prokazovaly hrozbu mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, případně hrozbu vážného ohrožení života v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Doba, po kterou bylo zajištění žalobce prodlouženo, byla stanovena s přihlédnutím ke složitosti přípravy realizace správního vyhoštění žalobce a v souladu se zákonem.

Ze správního spisu vyplynuly následující skutečnosti.

Z úředního záznamu žalované ze dne 6. 9. 2015 vyplývá, že k zajištění žalobce došlo dne 6. 9. 2015, když policejní hlídka provádějící hlídkovou činnost na ul. Vltavské nábřeží, České Budějovice vyzvala žalobce k předložení dokladů prokazujících jeho totožnost a opravňujících jej k pobytu na území členského státu Evropské unie. Z komunikace vyšlo najevo, že žalobce žádnými doklady nedisponuje a pochází z Afghánistánu. Policejní hlídka nabyla podezření, že se muž zdržuje na území ČR neoprávněně a byl tak eskortován na Oddělení cizinecké policie.

Dne 7. 9. 2015 byl žalobci usnesením, č.j. KRPC-127078-13/ČJ-2015-020023 ustanoven tlumočník, pan Ing. K.A. a téhož dne bylo Oznámením zahájeno správní řízení pod č.j. KRPC-127078-17/ČJ-2015-020023 ve věci správního vyhoštění žalobce z území členských států Evropské unie, který svým jednáním porušil ustanovení § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců.

Z protokolu o vyjádření účastníka správního řízení sepsaného se žalobcem dne 7. 9. 2015 vyplývá, že žalobce do ČR přicestoval bez cestovního dokladu, či víza nebo povolení k pobytu, které by opravňovalo žalobce k pobytu na území a ani lustrací v dostupných evidencích Policie ČR nebyl zjištěn jakýkoliv titul opravňující žalobce k pobytu na území ČR. Žalobce tak porušil povinnost cizince plynoucí z ustanovení § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců. Žalobce je původem z Afghánistánu, z města Šarčešna. Z důvodu občanské války a války vedené islámským státem ze země odešel začátkem července. Cestu do Evropy žalobci domluvil s převaděčem jeho otec. Žalobce cestoval do Iránu, Turecka, Řecka, Srbska a Maďarska, odkud se měl vlakem dostat do Německa. Na doplňující dotazy žalobce sdělil, že o mezinárodní ochranu v žádném jiném členském státě EU nepožádal a nechce o ni žádat ani v České republice. Cílem žalobce je požádat o azyl ve Švýcarsku. V ČR zůstat nechce, rovněž nemá zájem vrátit se do domovského státu, chce

co nejdřív pokračovat v cestě do Švýcarska. Žalobce si je vědom protiprávního jednání souvisejícího s neoprávněným pobytem na území České republiky, nemá sjednané zdravotní pojištění, nedisponuje ani finančními prostředky potřebnými k pobytu a následnému vycestování z území ČR. V České republice ani jinde na území EU nemá žádné příbuzné ani jiné rodinné vazby.

Rozhodnutím žalované ze dne 7. 9. 2015, č.j. KRPC-127078-23/ČJ-2015-020023 bylo žalobci v řízení o správním vyhoštění uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 a bodu 2 zákona o pobytu cizinců, s tím, že doba, po kterou mu bylo znemožněno vstoupit na území členských států EU, byla stanovena v délce jednoho roku.

Rozhodnutím žalované ze dne 7. 9. 2015 č.j. KRPC-127078-24/ČJ-2015-020023 byl žalobce na základě ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajištěn za účelem správního vyhoštění, přičemž doba trvání zajištění byla stanovena v délce 90 dnů.

Ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR ze dne 7. 9. 2015 vyplývá, že vycestování žalobce bylo tímto správním orgánem shledáno možným. Ministerstvo hodnotilo, zda jsou dány důvody pro uplatnění ustanovení § 179 zákona o pobytu cizinců, přičemž vycházelo především z výpovědi žalobce v rámci řízení o správním vyhoštění a z dostupných informací ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na území Afghánistánu. Ministerstvo konstatovalo, že žalobce v řízení neprokázal hrozbu uložení či výkon trestu smrti, stejně tak neprokázal, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo mučení nebo nelidské či ponižující zacházení. Žalobce na území ČR z důvodu obavy o svůj život nevyužil ani svého práva podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, této možnosti nevyužil ani v jiném členském státě, když jeho jediným cílem je dostat se do Švýcarska, kde dle svých slov hodlá požádat o azyl. Žalobce se tak vědomě nelegálně nacházel na území ČR s cílem dostat se do jiného členského státu EU.

Z úředního záznamu žalované ze dne 17. 10. 2015 o přezkumu důvodů zajištění žalobce vyplývá, že důvody tohoto zajištění i nadále trvají. Totožnost žalobce se dosud nepodařilo ověřit a správní vyhoštění tak nemohlo být realizováno. Součástí spisu je žádost k Ředitelství služby cizinecké policie o sdělení stavu řízení zjišťování totožnosti cizince ze dne 11. 10. 2015 a následná odpověď ze dne 13. 11. 2015. Ve sdělení stavu řízení ve věci ověřování totožnosti ze dne 13. 11. 2015 bylo uvedeno, že v současné době ověřování totožnosti žalobce probíhá, tento proces v Afghánistánu však vyžaduje delší čas a realizace správního vyhoštění tak nebude možná ve lhůtě pro zajištění.

Rozhodnutím ze dne 13. 11. 2015 č.j. KRPC-127078-55/ČJ-2015-020023 bylo prodlouženo zajištění žalobce na základě ust. § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to za účelem realizace jeho správního vyhoštění, přičemž doba zajištění žalobce byla prodloužena o 30 dnů, tj. do 4. 1. 2016.

Z úředního záznamu Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 22. 12. 2015 se podává, že dne 16. 10. 2015 proběhl konzulární pohovor žalobce s konzulem ZÚ Afghánistánu v Praze za účelem ověření totožnosti žalobce a následného správního vyhoštění. Po ukončení pohovoru byla odpovědná osoba z Ředitelství služby cizinecké policie informována, že materiály žalobce budou zaslány příslušným úřadům do Afghánistánu, přičemž si tento proces ověřování totožnosti pravděpodobně vyžádá delší čas. Do dne vyhotovení úředního záznamu, tedy do 22. 12. 2015 Ředitelství služby

cizinecké policie neobdrželo žádné stanovisko ve věci ověřování totožnosti žalobce z afghánské strany a lhůta určená pro zajištění žalobce nebude s velkou pravděpodobností dostatečná k realizaci správního vyhoštění žalobce z území členských států Evropské unie.

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 22. 12. 2015 č.j. KRPC-127078-62/ČJ-2015-020023 bylo prodlouženo zajištění žalobce na základě ust. § 124 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to za účelem realizace jeho správního vyhoštění, o 60 dnů. Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí uvedla, že v době, po kterou byl žalobce dosud zajištěn, se nepodařilo ověřit jeho totožnost. Z informací Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 13. 11. 2015 a následně 22. 12. 2015 vyplývá, že ověřování totožnosti žalobce dosud probíhá a žádné stanovisko z afghánské strany dosud nebylo získáno. K ověření totožnosti žalobce zatím nedošlo, přičemž konzul afghánského velvyslanectví požádal o trpělivost, neboť ověřování vyžaduje delší čas. Konzul rovněž informoval, že materiály cizince k ověření jeho totožnosti byly zaslány příslušným úřadům v Afghánistánu. Žalovaná na základě výše uvedených okolností dospěla k závěru, že je zde nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění a vzhledem k možné délce trvání procesu ověřování totožnosti žalobce žalovaná rozhodla o prodloužení doby zajištění žalobce o 60 dnů, tedy do 3. 3. 2016.

Z úředního záznamu žalované ze dne 29. 1. 2016 o přezkumu důvodů zajištění žalobce podle ust. § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců vyplývá, že důvody tohoto zajištění i nadále trvají. Totožnost žalobce se dosud nepodařilo ověřit a správní vyhoštění tak nemohlo být realizováno.

Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v mezích daných žalobními body, a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. Soud ve věci rozhodl bez nařízeného jednání, neboť byly splněny podmínky stanovené v ust. § 51 s. ř. s. Žalobce ve smyslu poučení podle ust. § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, kterého se mu dostalo v žalobou napadeném rozhodnutí, nenavrlh ve lhůtě pěti dnů od podání žaloby konání soudního jednání k projednávání věci. Stejně tak žalovaná s tímto postupem vyjádřila souhlas prostřednictvím vyjádření k žalobě.

Rozhodnutím žalované došlo již podruhé k prodloužení zajištění žalobce, a to za účelem realizace jeho správního vyhoštění. Žalovaná dospěla k závěru, že jednání žalobce neskýtá záruky, že tento dobrovolně opustí území členských států EU, což lze dovodit z jeho výpovědí učiněných v průběhu správního řízení. Žalobce opakovaně sdělil, že se do domovského státu vracet nehodlá a naopak chce pokračovat v cestě do Švýcarska, kde má v úmyslu požádat o azyl. Žalobce nemá na území ČR žádné rodinné ani jiné vazby a nedisponuje požadovanými cestovními doklady ani finančními prostředky, které by mu umožňovaly schengenský prostor opustit. K opakovanému prodloužení zajištění žalobce pak žalovaná přistoupila s ohledem na probíhající proces ověřování žalobcovy totožnosti, který je svým charakterem procesem časově náročným. Přesto však žalovaná dospěla k závěru, že se vydání cestovních dokladů žalobce podaří zajistit ve lhůtě stanovené zákonem k zajištění cizinců, neboť je v permanentním kontaktu s Ředitelstvím služby cizinecké policie v Praze a rovněž má průběžné informace od afghánského konzula, který se žalobcem za účelem ověření jeho totožnosti jedná.

Rozhodnutí o prvotním zajištění žalobce bylo dne 7. 9. 2015 vydáno na základě ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dle tohoto ustanovení je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

Z díkce ust. § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců se podává, že doba trvání zajištění se stanoví s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Policie je oprávněna dobu zajištění prodloužit, pokud je to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění.

Podle ust. § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců je policie po celou dobu povinna zkoumat, zda podmínky zajištění i nadále trvají.

Žalobce nejprve namítá nesprávnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť podle judikatury správních soudů skutečnost, že bylo žalobci uloženo správní vyhoštění, ještě sama o sobě nemůže odůvodnit zajištění žalobce.

V posuzované věci byl žalobce zajištěn za účelem správního vyhoštění, přičemž doba zajištění byla v prvotním rozhodnutí o zajištění stanovena na 90 dní. K institutu zajištění cizince se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozhodnutí ze dne 15. 3. 2012, č.j. 7As 154/2011 - 56 (veškerá uvedená rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), když konstatoval: „*Zajištění cizince je přípustné jen za přísně vymezených podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců, ale především ústavním pořádkem České republiky. Musí sledovat vymezený účel, tedy zabránit nepovolenému vstupu cizince na území nebo realizovat jeho vyhoštění či vydání. Rovněž podle čl. 15 odst. 1 návratové směrnice mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, a to za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případech, kdy hrozí nebezpečí skrývání nebo dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje, přičemž lze k zajištění přikročit pouze tehdy, nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření.*“

Zajištění cizince bezpochyby je zásahem do základních práv zajišťovaného cizince, neboť dochází k omezení jeho osobní svobody. Proto by mělo být krajním nástrojem, který bude k realizaci správního vyhoštění použit. Z rozhodnutí o zajištění cizince musí být zřejmé, proč je zajištění nezbytné a proč správní orgán nezvolil jiný způsob, jak zajistit realizaci správního vyhoštění (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 1. 2012, č.j. 8 As 36/2011-83, dostupný na www.nssoud.cz). K charakteru rozhodnutí o prodloužení zajištění cizince za účelem správního vyhoštění lze obecně konstatovat, že správní orgán musí vždy dbát na to, aby zajištění trvalo co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Pokud tedy správní orgán přistoupí k prodloužení doby zajištění, musí především zdůvodnit, jaké kroky dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné vyhoštění realizovat (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011 č.j. 7As 126/2011-43, dostupné na www.nssoud.cz).

Žalovaná při rozhodování o zajištění hodnotila předchozí jednání žalobce a posuzovala věc v souladu se zásadou individualizace. Z jednání žalobce bylo zřejmé, že porušil ustanovení § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců, neboť na území ČR pobýval bez platného cestovního dokladu a víza potřebného pro pobyt na území ČR. Do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení žalobce uvedl, že nemá v úmyslu vycestovat do domovského státu z území ČR, cílovou destinací žalobce je Švýcarsko, kde má v úmyslu požádat o azyl. Žalobce uvedl, že si je vědom porušení zdejších zákonů v souvislosti s jeho neoprávněným pobytem na území ČR. Z jednání a výpovědi žalobce je zřejmé, že se bude i nadále pohybovat na území České republiky nebo jiných členských států EU, ačkoliv pro takový pobyt nemá žalobce splněné zákonem požadované podmínky. Jednání žalobce neskýtá žádné záruky dobrovolné realizace vyhoštění. Žalovaná tak po zhodnocení všech okolností shledala omezení svobody žalobce proporcionálním k účelu zajištění, tedy pro realizaci vyhoštění. To, že žalobce nemá v úmyslu zdržovat se na území ČR, ale chce odcestovat do Švýcarska, nemá na posuzování jeho jednání vliv, neboť v době rozhodování žalované nebyl žalobce oprávněn pobývat na území ČR, potažmo jiného členského státu EU, když nedisponoval žádným platným dokladem či jiným titulem opravňujícím jej k pobytu na území členského státu EU. S přihlédnutím k uvedenému došla žalovaná k závěru, že je dán důvod k vydání rozhodnutí o zajištění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, když existuje nebezpečí, že žalobce z území ČR, ani ze schengenského prostoru sám nevycestuje a mírnější donucovací opatření podle § 123b téhož zákona by nebyla účinná. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalované uvedenými výše. Podotýká se, že rozhodnutí o zajištění nelze učinit pro uplynutí lhůty předmětem přezkoumání soudem. Uvedená úvaha se činí v reakci na žalobní výhrady na straně 4 žaloby.

Žalobním návrhem je dále rozporována faktická možnost realizace správního vyhoštění, kterou dle žalobce v daném případě předpokládat nelze. K otázce možnosti výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 23. 11. 2011 č.j. 7As 79/2010 – 150 (veškerá uvedená rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), který konstatoval: „Správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné.“ Z dalšího odůvodnění citovaného rozhodnutí se podává, že taková úvaha správního orgánu bude namístě zejména v případech, kdy je zajišťovaný cizinec rodinným příslušníkem občana Evropské unie či pokud by z okolností případu bylo zřejmé, že by realizace vyhoštění cizince mohla představovat nepřiměřený zásah do jeho soukromého nebo rodinného života podle čl. 8 Evropské úmluvy. Pokud tedy správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, které by mohly realizaci správního vyhoštění vylučovat, zjistí, že vyhoštění cizince je alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o jeho zajištění.

Z citovaného rozhodnutí vyplývá, že povinnost správního orgánu zabývat se samotnou potencialitou realizace správního vyhoštění cizince, nastává pouze tehdy, pokud jsou správnímu orgánu v době rozhodování známy skutečnosti, které by mohly nasvědčovat tomu, že realizace správního vyhoštění cizince nebude možná. Správní orgán tak nemá bez dalšího povinnost zabývat se tím, zda je správní vyhoštění vůbec

uskutečnitelné, tuto povinnost má až tehdy, pokud je mu známa či vyvstane okolnost, ze které bude patrné, že realizaci vyhoštění nebude možno pravděpodobně provést.

Ze závěrů výše uvedeného závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR ze dne 7. 9. 2015 vyplývá, že vycestování žalobce do země jeho původu je možné. Žalobce měl možnost rozporovat závěry tohoto stanoviska již v průběhu správního řízení o svém vyhoštění, a to prostřednictvím odvolání proti rozhodnutí žalované, jako správního orgánu prvního stupně, o vyhoštění žalobce. Žalovaná by v takovém případě měla ve smyslu ust. § 149 odst. 4 správního řádu povinnost předložit věc k přezkumu správnímu orgánu nadřízenému správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Tento postup však žalobce nevyužil, když odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění nepodal. Z tohoto důvodu nelze než konstatovat, že správní orgány z vlastní iniciativy obsah a závěry závazného stanoviska nepřezkoumávají, když jsou naopak povinny se jím bezezbytku řídit. Tak je tomu i v nyní projednávané věci, kdy se žalovaná řídila závazným stanoviskem Ministerstva vnitra ČR o možnosti žalobcova vycestování do svého domovského státu.

Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009 č.j. 7As 43/2009 – 52 vyplývá, že obsah závazného stanoviska, a to zejména pokud je negativní, by měl alespoň v základní rovině odpovídat požadavkům kladeným na odůvodnění správního rozhodnutí. Závazné stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 7. 9. 2015, kterým bylo vycestování žalobce do Afghánistánu shledáno možným, odpovídá požadavkům uvedeným v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Závazné stanovisko obsahuje veškeré skutečnosti a úvahy, vedoucí k závěru o žalobcově možném vycestování do Afghánistánu a je v tomto ohledu přezkoumatelné. Vzhledem k tomu, že žalovaná, vázána výrokovou částí tohoto stanoviska (ust. § 149 odst. 1 správního řádu), z tohoto stanoviska beze zbytku vycházela, je v tomto směru přezkoumatelné i napadené rozhodnutí.

Krajský soud k tomuto dále uvádí, že žalobcova tvrzení, podle kterých žalovaná v napadeném rozhodnutí neuvedla žádný údaj svědčící i reálnosti předpokladu pro získání náhradního cestovního dokladu pro žalobce, se nezakládají na pravdě. Skutečnost, že v případě žalobce bylo zapotřebí obstarat příslušné doklady pro jeho vycestování, což se doposud nepodařilo, nemůže automaticky vést k závěru, že realizace správního vyhoštění žalobce nebude možná. Žalovaná v napadeném rozhodnutí zcela konkrétně popsala aktuální stav vyřizování těchto dokladů, který je průkazný i z obsahu správního spisu (viz úřední záznamy žalované ze dne 17. 10. 2015, 22. 12. 2015 a dále sdělení ředitelství cizinecké policie ze dne 13. 11. 2015), neboť se o něm průběžně informovala díky komunikaci s Ředitelstvím služby cizinecké policie Praha. Žalobce v době vydání rozhodnutí o prodloužení jeho zajištění absolvoval konzulární pohovor s afghánským konzulem, který je součástí procesu opatrování příslušných dokladů. Přestože během doby zajištění žalobce k ukončení těchto pohovorů a k vydání cestovních dokladů nedošlo, neshledal krajský soud důvod, který by žalovanou od počátku měl vést k závěru, že k realizaci správního vyhoštění žalobce nedojde. Z obsahu napadeného rozhodnutí je naopak zřejmé, že žalovaná vydání těchto dokladů během doby, po kterou byl žalobce zajištěn, předpokládala a z tohoto důvodu ji také prodloužila.

V obecné rovině lze konstatovat, že součinnost se zeměmi třetího světa, mezi které Afghánistán patří, není pružná a rychlá, když se pohybuje v řádech několika týdnů. V této souvislosti soud podotýká, že jen pouhé obstarání letenky či vyjednání průvozu cizince přes státy Evropské unie, kdy je zajištěna bezproblémová komunikace s domovským

státem cizince při jeho repatriaci, samo o sobě obvykle trvá 30 dnů. V případě žalobce však ještě bylo zapotřebí ověřovat jeho totožnost v zemi původu a vystavovat mu náhradní cestovní doklad. Tento postup zcela odůvodňuje jak stanovenou devadesáti denní lhůtu zajištění, tak její dvojí prodloužení o dalších celkem devadesát dnů.

Překážka, kterou by žalovaná byla povinna od počátku řízení zvažovat, a která by mohla vést ke zmaření realizace správního vyhoštění, by dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu i judikatury správních soudů měla být objektivního charakteru, přičemž se zejména jedná o případy, kdy by bylo v řízení zjištěno, že cizinec je rodinným příslušníkem občana Evropské unie (viz rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 4. 2012 č.j. 10A 37/2012-23, dostupné na www.nssoud.cz). Taková okolnost však v průběhu správního řízení zjištěna nebyla a netvrdil ji ani samotný žalobce. O existenci rodinného a soukromého života žalobce na území ČR také nebylo možné ani uvažovat, neboť žalobce od počátku tvrdil, že ČR je pouze zemí tranzitní, ve které nehodlá pobývat a že cílovou zemí je Švýcarsko. V této souvislosti lze odkázat na závěry rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2009 č.j. 9As 23/2009 – 65 (dostupného na www.nssoud.cz), podle nichž: „[...] *objektivní překážky bránící vycestování cizince z území České republiky zpravidla bez dalšího nebudou důvodem k jeho zajištění za účelem vyhoštění dle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (zajištění cizince, jemuž bylo sděleno zahájení řízení o správním vyhoštění, pokud po předchozím pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění nebo po ukončení poskytování dočasné ochrany ve stanovené lhůtě z území nevycestoval), naopak nedostatečná spolupráce ze strany vyhošťované osoby k odstranění překážek může pro toto zajištění svědčit.*“ Tyto závěry lze bezesporu vztáhnout i na řízení o prodloužení zajištění cizince.

V obecné rovině lze říci, že faktické vyhoštění cizince musí být reálné, potenciálně možné a nesmí být málo pravděpodobné. V nyní projednávané věci nevystala žádná okolnost, která by žalovanou měla vést k závěru o nereálnosti, potenciální nemožnosti či nepravděpodobnosti správního vyhoštění žalobce. Z hlediska opatřování dokladů nezbytných k jeho vycestování, je vyhoštění žalobce reálné. Z informací Ředitelství služby cizinecké policie bylo zjištěno, že u několika občanů Afghánistánu se podařilo totožnost těchto osob ověřit, a to právě ve spolupráci s afghánskými úřady. V případě žalobce pak byly údaje získané v rámci jeho pohovoru s afghánským konzulem zaslány do Afghánistánu za účelem ověření žalobcovy totožnosti. Jedná se tedy o finální fázi ověřování totožnosti žalobce, kdy je třeba vyčkat na reakci příslušných úřadů. Tento postup pak v žádném případě nečiní žalobcovo vyhoštění nereálným.

Ze všech výše uvedených důvodů nebylo rozhodnutí žalované co do odůvodnění realizovatelnosti správního vyhoštění žalobce shledáno nezákonným. Námitka žalobce není důvodná.

V žalobě je dále namítáno, že rozhodnutí o zajištění a rozhodnutí o prodloužení doby zajištění nepřiměřeně zasahují do žalobcova práva na osobní svobodu a do soukromého života žalobce, neboť výkonem těchto rozhodnutí dochází k faktickému zbavení osobní svobody žalobce. Žalovaná dle žalobce pochybila i ve zhodnocení podmínek předpokládaných k prodloužení zajištění, jako je přiměřenost a existence alternativ. Při rozhodování o prodloužení doby zajištění měly být zhodnoceny aktuální okolnosti existující ke dni vydání napadeného rozhodnutí, což podle žalobce žalovaná neučinila. Napadené rozhodnutí tak považuje žalobce v této části nepřezkoumatelným.

Jak již krajský soud konstatoval výše, zajištění cizince je zásahem do základních práv zajišťovaného cizince, neboť dochází k omezení jeho osobní svobody. Proto by mělo být krajním nástrojem, který bude k realizaci správního vyhoštění použit. Zajištění cizince znamená faktické zbavení jeho osobní svobody, v závislosti na povaze, důsledcích, délce a způsobu zajištění. Svou povahou jde o velmi citelný zásah do jednoho z nejvýznamnějších základních práv jedince a k jeho připuštění lze přistoupit jen za přísně vymezených podmínek, z důvodů stanovených zákonem a v řízení zákonem předepsaném. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 23. 11. 2011 č.j. 7As 79/2010 – 150 (veškerá uvedená rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), zdůraznil, že „[...] Podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a k ní se vztahující judikatury Evropského soudu pro lidská práva může zajištění nebo jiné zbavení osobní svobody cizince (např. vydávací nebo vyhošťovací vazba) proběhnout jednak pouze v souladu s řízením stanoveným zákonem, přičemž tato právní úprava musí mít určitou kvalitu tak, aby jasně a předvídatelným způsobem vymezovala podmínky zajištění nebo jiného zbavení osobní svobody, a jednak toto zbavení osobní svobody musí sledovat Úmluvou vymezený účel, tedy zabránit nepovolenému vstupu cizince na území nebo realizovat jeho vyhoštění či vydání.“ Vnitrostátní právní úprava pak v souladu s principem proporcionality stanoví přiměřenou lhůtu nezbytnou pro dosažení sledovaného cíle, která nesmí být překročena. V posuzované věci žalovaná opřela důvody pro zajištění žalobce o ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť nebyly splněny podmínky pro užití mírnějších opatření a současně byl zajištěním žalobce sledován účel tohoto institutu, tedy příprava návratu žalobce do jeho domovského státu spojená se správním vyhoštěním.

V nyní projednávané věci žalovaná v rozhodnutí o prodloužení zajištění žalobce konstatovala, že okolnosti zajištění i nadále trvají, důvod k jeho ukončení tudíž není dán. Podle ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců orgány policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, přičemž vycházejí z předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Je-li to nezbytné k dosažení výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna, a to i opakovaně, prodloužit dobu trvání zajištění. Žalovaná shledala prodloužení doby zajištění žalobce nezbytným, a to vzhledem k probíhajícímu procesu opatrování jeho cestovních dokladů. Konkrétně byly popsány úkony směřující k tomuto vydání, kdy Ředitelství služby cizinecké policie v Praze zprostředkovávalo pohovory žalobce s afghánským konzulem za účelem ověření jeho totožnosti a vydání dokladů.

Z rozhodnutí žalované rovněž vyplývá, že nenastaly okolnosti presumované pro použití zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Vždy je nejprve třeba zvažovat, zda je možné účelu vyhoštění dosáhnout mírnějšími prostředky, než je institut zajištění. K tomu správní orgány přistoupí teprve ve chvíli, kdy mírnější prostředky uplatnit nelze. „[...] To však neznamená, že je třeba k zvláštním opatřením přistoupit i tehdy, pokud konkrétní skutkové okolnosti svědčí tomu, že mírnější donucovací opatření nebudou účinná. V takovém případě je možné zajistit cizince i bez jejich předchozího bezúspěšného využití. Již z čl. 15 návratové směrnice tedy plyne, že podmínkou pro využití zajištění cizince není předchozí marné vyčerpání mírnějších opatření. Vždy je třeba posuzovat konkrétní okolnosti případu a je vždy třeba přesvědčivě zdůvodnit, proč je správní orgán případně nemohl využít.“ viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2012 č.j. 8 A 36/2011-87 (dostupném na www.nssoud.cz). Tato zvláštní opatření za účelem vycestování nelze považovat za dostačující, neboť zde existuje nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon

rozhodnutí o správním vyhoštění. Navíc žalobce nemá faktickou možnost naplnit podmínky předpokládané ustanovením § 123b zákona o pobytu cizinců, neboť podle odst. 1 písm. a) je povinností cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu ohlásit následující den policii a pravidelně se osobně hlásit policii ve stanovené lhůtě. Žalobce v protokolu o vyjádření účastníka správního řízení uvedl, že na území ČR nemá žádnou adresu pro doručování a nemá zde ani žádného příbuzného, nedisponuje ani dostatečnou finanční hotovostí k případnému zajištění dočasného pobytu na území. Zároveň jednání žalobce neskýtalo záruku, že bude spolupracovat s orgány policie. Podle § 123b odst. 1 písm. b) je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“). Jak plyne z protokolu o vyjádření účastníka správního řízení, tato podmínka rovněž nemůže být žalobcem splněna, neboť žalobce nebude schopen uhradit náklady spojené s jeho vycestováním z České republiky.

Podle § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců je policie povinna po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají. Tato povinnost setrvává i při rozhodování o prodloužení doby zajištění, neboť tímto rozhodnutím je rovněž zasahováno do práv cizince, stejně jako rozhodnutím o prvotním zajištění. Důvody pro prodloužení doby zajištění žalobce, které v napadeném rozhodnutí uvedla žalovaná, mají oporu ve spisovém materiálu. Po celou dobu zajištění se prověřuje totožnost žalobce, probíhají konzultační řízení s afghánskou ambasadou za účelem ověření žalobcovy totožnosti a správní orgány intenzivně pracují na získání cestovních dokladů umožňujících realizaci správního vyhoštění žalobce. Žalobce navíc jasně vyjádřil svůj úmysl neopustit území členských států Evropské unie a dá se tak očekávat, že bude z žalobcovy strany mařen nebo ztěžován výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Krajský soud tak neshledal důvodnou ani tuto žalobcovu námitku spatřovanou v nedostatečném posouzení okolností pro prodloužení doby jeho zajištění.

K nesprávnému poučení žalobce podle již zrušené právní úpravy podle ustanovení § 200o až § 200u občanského soudního řádu krajský soud uvádí, že toto nesprávné poučení nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí. Žalobce byl v napadeném rozhodnutí poučen o možnosti podání správní žaloby ve správním soudnictví, které využil. Nesprávné poučení podle občanského soudního řádu bylo uvedeno nadbytečně a tato vada neměla podle názoru krajského soudu žádný dopad na přezkoumatelnost a zákonnost správního rozhodnutí.

Rozhodnutí žalované o prodloužení zajištění žalobce bylo krajským soudem shledáno souladným se zákonem, žalovaná přezkoumatelným způsobem vypořádala veškeré důvody, vedoucí k závěru o nutnosti prodloužení zajištění žalobce a krajský soud se s těmito závěry ztotožňuje.

Na základě shora uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že žalovaná postupovala v souladu se zákonem a s rozhodovací praxí, rozhodnutí o prodloužení zajištění žalobce obsahuje veškeré zákonem i judikaturou požadované náležitosti. Krajský soud tedy neshledal v postupu žalované nesprávnost ani nezákonnost. Z tohoto důvodu shora uvedenou žalobu ve výroku ad I. v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Současně v souladu s ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku ad II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalované náklady řízení nad rámec její úřední činnosti nevznikly a navíc je ani nepožadovala.

Soudem ustanovené zástupkyni byla na náhradě nákladů řízení přiznána částka 7.237 Kč, představující náklady řízení před krajským soudem – odměnu právního zástupce za dva úkony právní pomoci po 3.100 Kč (převzetí a příprava zastoupení dle ust. § 11 odst. 1 písm. b) a doplnění žaloby dle ust. § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve spojení s ust. § 9 odst. 4 písm. d) téže vyhlášky, 2x náhrada hotových výdajů po 300 Kč (dle ust. § 13 vyhlášky), 2x náhrada za promeškaný čas po 100 Kč za cestu ustanovené zástupkyně do ZZC Vyšní Lhoty (dle ust. § 14 odst. 3 vyhlášky) a jízdné z Frýdlantu nad Ostravicí do Vyšních Lhot a zpět ve výši 237 Kč. Náklady řízení před krajským soudem tedy představují celkovou částku 7.237 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 16. února 2016

JUDr. Věra Balejová v. r.
Samosoudkyně

Za správnost vyhotovení :
Prázdná Jaroslava